

**Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er]
euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam
s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam]
s[ecundu]m Curia[m]**

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

Casus lxiiij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70429)

dat spem pctō pōi vno. l. mō spem eiusdē generis: sicut circūstātia loci addita furto facit sacrilegiū: qd est species furti. Alio mō specie oīno disparatā: sicut si quis furet vt occidat. circūstātia finis dat speciem homicidij: q nō est species furti. Et isto se cūdo mō intelligit q circūstātia q est pter intētiōē nō dat spem: lz alio mō possit i telligi vt ipe mgt peti? declarat i vobijis sue tabule. Hora etiā p tota qōne q qñ Aug. de i. l. de decē chordis q meli? iude us i agro aliqd i sabbato vtile faceret qz in theatro seditiosus existeret. z iudeo/ rū femine meli? lanā faceret qz in neome nijs impudice saltaret: h iō nō dr qñ in il lo faciāt ptra duo pcepta: z i isto q vnz rñ. sed iō: qz iā sabbatū nō obligat. ideoqz meli? ill' esset depōsita erronea scia in eo opari. vl' iō: qz licz op? manuale in sabbatō. i. i festo ad lucrū sit pctm. sed? ad laudē dei puta ad fūiēdū paupibz: vl' etiā ad ca uendū a pctis sicut vir auditis diuis licite se occupat i scribēdo nō ad lucz: sed ne ociosus fornicet: z domicille a nobilibus matronis laudabiliter accupant i addiscen dis opibz ac? ne ill' stātibz i fenestris mori ingrediat p fenestras. Laudabiliter in quā postqz eis exercitia spūalia diu pzinuata in fastidiū ptunt. Zgñ canoniste q sentiū unt istā circūstātia esse necessario pfiten dā aut sicut: aut scim Tho. intelligat pus vel saltē vbiqz videat

Casus lxiij.

Clere. lxiij. vtrū
 is q religiose intrat anio z in tētiōe pseueradi i ea vsqz ad mortē si peniteat redire ad se culū possit: z trahere mīmonū. Rūdeo Eireā istā qstionē multa diei possent: qā canoniste sup hac re multa scēperūt obseu rando text? iuris clarissimos: sed breuibz agay. Tria aū r factā. Primo qdā opozu na pmittam. Secdo futabo opimones re probando fallas z astruēdo verā. Tertio ptra fitatē arguā z soluā. Quātū ad p mū sciēdū ē pmo q duplr aliqd ē illicitū Primo. l. ex se vl' fm se siue ex genere suo:

ita q nunqz pē licite fieri: vt odire v' blas phemare deū Et scdo ex circūstātia: ita. l. q in aliq casu est licitū: z i aliq illicitū: vt leuare festuca: qd illicitū ē in pceptū alre/ r? vel qñ qd debet i alijs occupari: lz ali/ qñ liceat. Nos aū nūc qrim? d' illicito p? mo mō: nō aū scdo mō. qz nō ē dubiū q rōne ingrātitudinis vel alteri? circūstā/ tie talis peccare pōt: puta qz redit ad secu/ lū. vt secularit. i. latine queresek. Scie/ dū est scdo q religiose tripliciter qd ingre/ di pōt. Primo. Canio z intētiōe pfitēdi tā dē sz interim aliq tpe volēdo pponere mo res pios: vel facti facere poto: vel effuge re psecutionē: z hmōi. Et scdo aio statim in ipa habi? susceptiōe pfitēdi expōit vel tacite: qd olim licuit: vt pty extra de regu lā ad aplicā. z c. statutum. z etiā mō licet extra qdines mēdicantes: qz h phibet in ordine pti. z mīno. extra eodē. nō solū. li. vj. z in alijs ordibz mēdicatiū. ibidē in ca. pstitutionē. Et tertio anio qdē z intētiōe pseueradi sp: sed nō anio pfitēdi infra an nū seu vouēdi vel atit se obligadi. vel qā de h nō cogitat: vel qz cogitat: sz vult se h bez esse p annū. Sciēdū est tertio q ab bas in c. laturā. extra de voto z voti redē prione. dicit: q fm canonistas votū imita tur qñ ppositū seminat in aio: pfirmat au tē cū deliberatio figit: psumat pō cū pba enunciant. Ex pmo hoz nō obligat qd q ad deū vel eccliam. ex scdo pō obligat qd q ad deū tm. xvij. q. j. qui bona agūt. sed nō quo ad eccliam: ex quo sibi nō pstat. ex ter tio autē obligat quis qntum ad vtrūqz Sciēdū est qro q idem ibidē dicit q fm scim Tho. ij. q. lxxvij. ar. j. ad obli gationē voti reqrit pmo deliberatio: z se cūdo ppositū: z tertio pmissio: q deo fieri pōt etiā solo corde. q dē dicta scri Tho. qz Joā. an. z doctores simplr recitent. in nūbi videt q destruat multas theoz cas rāonistaz: vel saltē opozret illas re stringere. Nā cū dicitur sit in c. pmlti. extra de reg. q suscipies habitū religiōis cū po sito vitā mutadi est efficacit obligat? reli gioni q ad deū ppter illud ppositū. Cōtra rīū hui? pōt inferri ex dictis scri Tho. qz nō sufficit ppositū nisi sequat pmissio sal tē i corde. Ppzy q stringere iura q firmat

De questiōibus impertinētibus

decisionē sup. pposito: vt intelligant de p/ pposito cū animi pmissiōe. Nec ex abbate. Sciendū est qnto q vl abbas nō intel legit canonistas: dicentes votū esse ppositū cū aliqd faciēdi: vel canoniste nō intellexerūt qd sit votū. Nam si fm eos: foruz ē ppositū cū pmissione: dicta san. Tho. non euerūt theoricis canonistaz: qz eodē mō sumūt votū vt scētus Tho. Si vō ē ppositū sine pmissiōe: ipi nō intelligūt qd sit votū: de cui? rōne est pmissiō. Tū qz causat votū ex qdā pollicitatiōe. vt in l. j. ff. d. pollici. Tū qz scriptura vbiqz inuit votū ee pmissione: fm nō Deut. xxiij. Si votū rē Et subdit. Facies sicut pmissi dno. nūqz so innuit q sit solū ppositū. Tū qz idē tenet Archid. in c. q bona. dist. xvij. q. j. Tū qz idē prz ex et? diffinitōe fm oēs pteologos: quibz in h standū est: qz votū est act? latricū q cultū exhibet dō q est obiectū theologie q est factū de deo. vt prz ex suo nomine. Quātū ad scdm pma opinio est oim canonistaz cōiter dicentū q tal ad seculū redire nō pōt nec licite pstrahere: sed est religioi in genere vel in specte obligat?: qrum aliq dicit q talis est solennit. pfectus aliq pō q nō: lcz ad seculū redire nō pōt sit. Nā Inno. i. c. p. sulti. de regul. tenet q iste sit ve? religiosus. nec teneat mrimoniū ab eo ptractū. qz inqt ppositū mutādū vitā cum sit qddaz votū: solennizat p habitus susceptionē: qd etiā tenet Hosti. et Vincē. dicētes. q si iste vxorē habuisset i cognitā: illa potuisset incōtinēti alteri nubere. quasi p h ppositū solennizatū p habitus susceptionē dissolutū fuerit mrimoniū nō psumatū: qd Inā. an. de pbari per c. bñficiū. de regula. li. vj. vbi dī q bñficiū suscipiētis habitū nouitioz pōt alteri pferri: si euident apparet eū voluisse vitaz absolute mutare: r cū hac opinioe transit dñs An. in c. p. sulti. r fere oēs scribētes. Sed dñs Lardi. tenet istū nō esse ve? religioium: qz ad seculū redire nō pōt. r psequenter teneret matrimonii ab illo ptractū. qz inqt p susceptionē habit? non sit pfectio tacita vel expssa: r psequit votū nō est solennizatū q ad dirimere mrimoniū post ptractū. p ca. vnici. de voto. li. vj r ita refert se p sultisse i facto. Sz opinio

canonistaz stare nō pōt. Quicūqz em obligat religioi obligat supioris pcepto vel pzio voto. Sed iste nō obligat religioi supioris pcepto: vt pcedūt canoniste. ptra qd arguo. nec pzio voto: qz de rōne voti ē pmissiō: vt patuit: quā iste nō fecit. Vñ bñ dī Panoz. q doctrina bñ Tho. imo oīz um theologoz: canonistaz theoricis euerit. Specialr at opinio color. i. Inno. r se qz stare nō pōt. Nā oē votū sic solennizatū vt possit seqns mrimoniū dirimere: est solennizatū p ordinē sacz vl pfectionē expsam vl tacitā factā alicui de religioibz ap probatis r nō alit: qd prz i dicto c. vnico. Sz iste nō est pfectus expsse vl tacite. qd p. pmo p c. ex trāmissa. extra de renun. vbi clare patz q votū intrādi religioi r ppositū pferandū simul nec faciūt religioium p habit? susceptionē nec aliquā inducunt pfectionē. Et scdo p ca. ad aplicā. de regu. vbi patz q pfectio fieri nō pōt sine p sensu pfitentis r monasterij: qd nō intēdit istū ad pfectionē recipē dādo habituz nouitioz. sed vult mores eius expiri. Et tertio qz cū ista pfectio sit qsi qdā ptract? r hincande oriā obligatio reciprocā: non pōt pistere ex pte vni? tm. l. in oibz. ff. de acti. r obli. Scda aut opinio est Petri de Palude. r Frā. de zāba. q susceptio habitus religionis cū firmo pposito remanēdi eqpoller voto simplici ex vi statuti ecclesiastici. extra d regu. statum?: ita q talis ad seculū redire nō pōt: nō rōne voti: sed rōne statuti vel pcepti ecclesiastici. Sz nec ista opinio pōt hēe pitarē: qd pbo pmissiō tribz dictis q habent i canone. extra de regula. Nam in c. p. sulti. Inno. tū dicit in h casu sic. Nos credim? distinguendum: p. is q puerit. pposuerit absolute vitaz mutare vt sub habitu regulari oipotentia deo de cetero famulet: an pditionalit ex piri obseruātā regularē vt ita dñm si hbi placuerit. pfitent ordinis disciplinā. In pmo casu: debet vt regularit viuat ad laiorē saltē regulā pstrāre. In scdo potest ad seculū nō vt viuat secularit remanere. Et q sit ei? intētio plēn? agnoscat ppositus suū in pncipio pfectet. Nec ibi. Vbi patz q intētio mutādū vitā absolute obligat ex se sine qcūqz pcepto vel statuto:

vl statuto cū papa nihil ibi māder aut sta-
tuat: sed solū declarat. Deinde pō in c. sta-
tuim? B: eg. ix. i eodē casu sic dr. Statuim?
mus nouitios i pbatōe positos n̄ susce-
ptū religiōis habitū q̄ dari p̄fiteb̄ p̄sue-
uit: vel a p̄fessionē emissam ad p̄tē ita
tū redire posse libere infra annuz: nisi cui
dent appareat q̄ tales absolute voluerint
vitā mutare: 7 in religiōe p̄petuo dñō de-
fuit: cū q̄libet renūciare valeat ei qd̄ p̄
se nosc̄t̄ introductū. Nihilomin? ita p̄fite-
tes ad oēm ambiguitatē penit? amouēn-
dā q̄ cū in q̄busdā locis religiō nouitio-
rū habit? nō distinguat ab habitu p̄fesso-
rū: p̄fessōis tpe h̄ndicant vestes q̄ p̄fite-
rētib? p̄cedunt: vt nouitioz a p̄fessōz h̄a-
bitu discernat. Dec ibi. Deinde Innocē-
tius q̄r̄ inc. Ad sob̄. eo. i. ti. li. vj. scrib̄ p̄
dicatoz 7 minorib? inhibet sub excoicati-
onis pena: ne ante annū pbatōis q̄ ē ma-
xime in subsidū fragilitatis humane re-
gularit̄ institut? recipiāt ad p̄fessionē suo-
rū ordinū vel renūciationē seculo facien-
dā: ne vñ spūal̄ p̄fect? q̄rit: salutis dispē-
diū subsequat. Premitto etiā q̄ fm Petz
idē est q̄ vult absolute vitā mutare. 7 qui
intēdit p̄petuo eē i religiōe: lz nō sint idēz
fm p̄tate. Tūc arguo sic. Primo. Nā qd̄
ad aliqd̄ obligat ex se: nō obligat ad illud
ex q̄cūq̄ p̄cepto ecclie supueniēte: qz illd̄
p̄ceptuz ecclia sine causa 7 rōne 7 p̄seq̄nt̄
frustra fecisset. Sed susceptio habit? reli-
giōis cū p̄posito p̄seuerādī. i. mutādī vitā
absolute ex se obligat ad nō redire ad se-
culū: vt patuit p̄ ca. p̄sulti. Ergo nullū est
factū p̄ceptū ab ecclia ad obligandū ad h̄
Secdō. Nā si talis est ad h̄ obligat? ex p̄-
cepto ecclie: cā obligatōis est ex p̄te ecclie
sic 7 nō ex p̄te nouitij. sed h̄ est falsum: vt
p̄tz p̄ c. Statuim? in q̄ reddit̄ cā obliga-
tōis. qz. Ille renūciavit iuri suo. i. libtati
sibi p̄ccēte i anno pbatōis. Et si dicat q̄ il-
la renūciatio nō ē cā obligatōis: s; ē dispo-
sicio ad eā. i. p̄ceptū. Contra qz libtati sue
null? r̄nūciat nisi qz vult obligari. ad vel
le aut obligari ad aliqd̄ sequit̄ eē obliga-
tū cū illd̄ sit votū saltē interpretatiue: 7 p̄-
seq̄nt̄ supflue induceret p̄ceptū obligatiuū
vel si nō sequit̄ eē obligatū. tñ q̄ vult obli-
gari? Nā p̄ se deo obligare vouēdo: 7 cō-

seq̄nt̄ supflue inducit p̄ceptū. Tertio. Nā
qd̄ ecclia alios facere p̄hibet ip̄a nō facit
stare eadē cā. S; ecclia p̄hibet alios obli-
gare aliq̄ ad religiōe añ annū pbatōis
nig etiā volētē obligari: vt p̄tz i c. nō solū.
S; h̄ ip̄a nō facit stare eadē cā: sicut stat in
p̄posito. qz nō min? vergit i dispēdiū salu-
tis aliq̄ obligari ad religiōe ex p̄cepto
ecclie q̄ ex suatōe inducētis ad se obligā-
dū. Quarto si decretal? statuim? habz p̄-
tate p̄ distinctionē habit? nouitioz 7 p̄fes-
soz: in isto casu ois tollit̄ ambiguitas: vt
p̄tz dicto c. Statuim?. Sed si ecclia p̄cipit
vt suscipiēs habitū nouitioz cū intētiōe
p̄seuerādī sit religiōi obligat? nō tollitur
ois ambiguitas. qz quēuis hoz habituz
qs recipiat itēdēs p̄seuerare nihil p̄fert: ex
q̄ vñ q̄mō ē obligat? S; si Petri opinio
est vera decretal? ē falsa. Quanto nullū p̄-
ceptū p̄ges in dispēdiū salutis aiaz est fa-
ctū ab ecclia: qz h̄ ip̄a q̄ a spūitō regit̄ ca-
uet. vt etiā p̄tz i dicto c. nō solū. Sed istd̄
ē h̄mōi. qz cū fere oēs intrātes religiōe ha-
beāt intētiōe p̄seuerādī: si eis nō notificā-
cat̄ h̄ p̄ceptū illaq̄ant̄ i grātes. si p̄o eis no-
tificat̄ dat̄ eis occasio vt p̄seuerādī intēti-
ōe mutēt: qd̄ multū nocet aiabz. Tertio
ār opinio vera tenet p̄mo qz ecclia circa h̄
nullū fecit p̄ceptū neqz aliqd̄ obligauit s; re-
ligiō annū pbatōis libez. Et scdō p̄seq̄nt̄
ter qz null? obligat̄ ad religiōe nisi ex p̄-
prio voto. Et tertio qz ille q̄ igredit̄ cū aīo
p̄seuerādī s; nihil vouēs aut spōdens ē in
sua libtate p̄trahēdi m̄rimoniū p̄ totū an-
nū pbatōis. qz ad religiōe nō obligat̄ p̄-
prio voto neqz alieno p̄cepto. Ista ar opi-
nionē optet diceret̄ d̄ mēte sc̄ri Tho. vt
p̄tz p̄ ea q̄ s. allegata sūt de abbate. 7 clar-
us. ij. ij. q. vl. ar. iij. Nāc etiā sequit̄ sūma
rosella. ti. nouitij. s. xij. 7 sūma Angelica
ti. eodē. s. xij. Sed p̄tra: videt̄ qz hec opi-
nio sit falsa. P̄mo. Nā dr̄ i ca. vidua. extra
de regula. Vidua si spōte velū p̄uersiōis
q̄ius nō sacz sibi imposuerit: 7 i ecclia in
ter velatas oblationē deo obtulerit: velit̄
nolite sanctimonie habituz vltari? debz ha-
bere: s; iuramēto firmare velit: eo teno-
re velamē sibi imposuisse vt deponere pos-
set. Dec ibi. Ergo a sili imo a fortiori h̄a-
bitū deponere nō p̄t̄ q̄ illū nō deposuerit?

